

Chambre des représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1998 - 1999 (*)

19 JANVIER 1999

PROJET DE LOI

relatif aux pratiques non conventionnelles en matière de l'art médical, de l'art pharmaceutique, de la kinésithérapie, de l'art infirmier et de professions paramédicales

AMENDEMENTS

N° 12 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 2

Apporter les modifications suivantes :

A) au § 1er, remplacer le 2° par les dispositions suivantes :

«2° pratique non conventionnelle: la pratique habituelle d'actes ayant pour but d'améliorer et/ou de préserver l'état de santé d'un être humain et exercée selon les règles et conditions stipulées dans la présente loi, sans préjudice de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de

Voir:

- 1714 - 97 / 98:

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 : Amendements.

(*) Cinquième session de la 49ème législature

Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1998 - 1999 (*)

19 JANUARI 1999

WETSONTWERP

betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen

AMENDEMENTEN

Nr. 12 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 2

De volgende wijzigingen aanbrengen :

A) in §1, het 2° vervangen door de volgende bepalingen:

«2° niet-conventionele praktijk: de gebruikelijke verrichting van handelingen die tot doel hebben iemands gezondheid te verbeteren en/of te beschermen, met inachtneming van de in deze wet opgenomen voorschriften en voorwaarden en behoudens het bepaalde in koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 be-

Zie:

- 1714 - 97 / 98:

- Nr. 1 : Wetsontwerp.
- Nr. 2 : Amendementen.

(*) Vijfde zitting van de 49ste zittingsperiode

l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

Sont, notamment, des pratiques non conventionnelles :

-l'homéopathie, la chiropraxie, l'ostéopathie et l'acupuncture;

-les pratiques pour lesquelles une chambre est créée en application du § 4;

3° organisations professionnelles reconnues, les organisations professionnelles regroupant des praticiens d'une pratique non conventionnelle reconnues par le ministre sur base de critères fixés par lui.

Ces critères portent notamment sur :

-la personnalité juridique

-la liste des membres

-l'engagement à participer à la recherche scientifique et à une évaluation externe.».

B) Remplacer le § 4 par ce qui suit :

«§ 4. Le Roi peut, de sa propre initiative ou à la demande des organisations professionnelles concernées qui sont reconnues, installer des chambres pour d'autres pratiques non conventionnelles que celles mentionnées au § 3.».

JUSTIFICATION

Il est important d'avoir une définition des thérapies non conventionnelles par rapport à la définition de l'art de guérir au sens de l'arrêté royal n° 78.

Il importe de donner aux organisations professionnelles une reconnaissance officielle sur base de critères objectifs à définir par le ministre de la Santé publique.

La création d'une chambre supplémentaire doit pouvoir être organisée de manière plus souple, d'autant qu'elle n'impose pas l'enregistrement automatique de la pratique concernée puisque l'avis de la commission paritaire sur l'opportunité de l'enregistrement, ainsi qu'une procédure de ratification par le parlement sont prévus.

H. BROUNS
M. DEJONGHE
TH. DETIENNE
R. LESPAGNARD
M. MINNE

N° 13 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 3

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 3. — § 1er. Dans les six mois de son installation, la commission paritaire émet un avis au minis-

treffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Als niet-conventionele praktijken worden met name beschouwd:

- de homeopathie, de chiropraxie, de ostheopatie en de acupunctuur;

- de praktijken waarvoor, met toepassing van §4, een kamer wordt ingesteld;

3° erkende beroepsorganisaties: de beroepsorganisaties van de beoefenaars van een niet-conventionele praktijk die door de minister op grond van door hem bepaalde criteria zijn erkend.

Die criteria hebben met name betrekking op:

- de rechtspersoonlijkheid,

- de ledenlijst,

- de verbintenis om deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek en aan een externe evaluatie.».

B) Paragraaf 4 vervangen door wat volgt:

«De Koning kan uit eigen beweging of op verzoek van de betrokken beroepsorganisaties die een erkenning genieten, kamers instellen voor andere niet-conventionele praktijken dan die welke in §3 worden vermeld.».

VERANTWOORDING

Het is van belang te kunnen beschikken over een beschrijving van de niet-conventionele therapieën ten opzichte van de definitie die in koninklijk besluit nr. 78 aan de geneeskunst wordt gegeven.

De beroepsorganisaties moeten hoe dan ook officieel worden erkend op grond van objectieve, door de minister van Volksgezondheid nader te bepalen criteria.

De instelling van een bijkomende kamer moet flexibeler kunnen verlopen. Een en ander betekent immers niet dat de betrokken praktijk automatisch hoeft te worden geregistreerd, aangezien het de bedoeling is dat de paritair samengestelde commissie een advies uitbrengt over de geschiktheid van een dergelijke registratie, en dat wordt voorzien in een procedure waarbij het parlement met de bekragting daarvan wordt belast.

Nr. 13 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 3

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 3. — § 1. Binnen zes maanden na haar instelling, formuleert de paritaire commissie ten behoeve

tre en ce qui concerne les conditions générales applicables pour l'exercice de toute pratique non conventionnelle.

Cet avis porte notamment sur l'assurabilité, l'appartenance à une organisation professionnelle reconnue, un système d'enregistrement, un système de publicité, la liste d'actes non autorisés pour les praticiens non médecins.

Ces conditions générales sont, sur base de cet avis, déterminées par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres. Toute disposition par laquelle le Roi s'écarte de l'avis de la commission paritaire doit faire l'objet d'une motivation spéciale.

§ 2. Sur avis de la commission paritaire, le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, enregistrer des pratiques non conventionnelles pour lesquelles une chambre a été créée en vertu de l'article 2.

La commission paritaire se prononce dans les trois mois de la transmission du projet d'avis par la chambre concernée, conformément à l'article 4, § 4.

Sur demande de la commission paritaire, ce délai peut être prolongé de trois mois maximum. A l'issue de cette période, l'avis est censé être rendu, et un rapport relatant les différentes positions exprimées au sein de la commission paritaire, est transmis au ministre.

L'avis émis par la commission paritaire porte sur l'opportunité de l'enregistrement de la pratique non conventionnelle en tenant compte de critères relatifs à la qualité des soins, à leur accessibilité, à leur influence positive sur l'état de santé des patients; l'avis propose, en outre, une description de la pratique visée.

Toute disposition par laquelle le Roi s'écarte de l'avis de la commission paritaire doit faire l'objet d'une motivation spéciale.

§ 3. Dans le délai visé au § 2, la commission paritaire rend également un avis sur les conditions de l'enregistrement individuel des praticiens de la pratique concernée, sur base du projet d'avis émis par la chambre compétente.

Ces conditions peuvent notamment concerter les exigences en matière de formation et d'attestation de réussite de la formation, la formation permanente, la liste des actes autorisés et/ou non autorisés, un système de publicité.

van de minister een advies betreffende de algemene voorwaarden voor de uitoefening van elke niet-conventionele praktijk.

Dat advies heeft met name betrekking op de verzekeraarheid, het lidmaatschap van een erkende beroepsorganisatie, een registratiesysteem, een regeling inzake openbare bekendmaking, een lijst van niet-toegestane handelingen voor beoefenaars die geen arts zijn.

Op grond van dat advies worden die algemene voorwaarden door de Koning vastgesteld bij een in Ministerraad overlegd besluit. Elke bepaling waarbij de Koning afwijkt van het door de paritaire commissie uitgebrachte advies, moet uitdrukkelijk met redenen worden omkleed.

§ 2. Op advies van de paritaire commissie kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit, de niet-conventionele praktijken registreren waarvoor, overeenkomstig artikel 2, een kamer werd ingesteld.

De paritaire commissie doet uitspraak binnen drie maanden na de overzending van het ontwerp van advies aan de betrokken kamer, overeenkomstig artikel 4, § 4.

Op verzoek van de paritaire commissie kan die termijn met maximaal drie maanden worden verlengd. Na afloop van die periode wordt het advies geacht te zijn uitgebracht en wordt een verslag betreffende de verschillende, in de paritaire commissie naar voren gebrachte standpunten aan de minister overgezonden.

Het door de paritaire commissie uitgebrachte advies heeft betrekking op de gepastheid van de registratie van de niet-conventionele praktijk, rekening houdend met criteria inzake de kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorgverstrekking, alsook met de positieve invloed ervan op de gezondheidstoestand van de patiënten; daarnaast bevat het advies een beschrijving van de praktijk in kwestie.

Elke bepaling waarbij de Koning afwijkt van het door de paritaire commissie uitgebrachte advies, moet uitdrukkelijk met redenen worden omkleed.

§ 3. Binnen de in § 2 opgelegde termijn brengt de paritaire commissie, op grond van het door de bevoegde kamer geformuleerde ontwerp van advies, eveneens advies uit over de voorwaarden waaronder de individuele registratie van de beoefenaars van de betrokken praktijk moet geschieden.

Die voorwaarden kunnen met name betrekking hebben op de vereisten inzake opleiding, getuigschriften waaruit blijkt dat de betrokken opleiding met succes heeft afgerond, permanente bijscholing, de lijst van toegestane en/of niet-toegestane handelingen, een regeling inzake bekendmaking.

Si aucun avis n'est émis par la commission paritaire à l'issue de la période prévue, l'avis est censé être rendu et un rapport relatant les différentes positions émises en son sein est transmis au ministre.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions de l'enregistrement individuel des praticiens, sur base de l'avis émis par la commission paritaire.

Toute disposition par laquelle le Roi s'écarterait de cet avis doit faire l'objet d'une motivation spéciale.».

JUSTIFICATION

L'article décrivant chronologiquement toutes les étapes de la procédure, depuis la fixation des conditions générales à l'enregistrement d'une pratique jusqu'à l'enregistrement individuel des praticiens est ainsi réécrit pour plus de clarté; de plus, des délais sont désormais prévus pour éviter que, par des blocages au sein des organes d'avis créés, la loi ne puisse produire ses effets dans un terme raisonnable.

H. BROUNS
M. DEJONGHE
TH. DETIENNE
M. MINNE

N° 14 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 3bis (*nouveau*)

Insérer un article 3bis, rédigé comme suit :

«Art. 3bis. — Avant leur publication au Moniteur belge, les arrêtés pris en vertu des articles 2 et 3 sont communiqués aux présidents de la Chambre et du Sénat.

Ils ne peuvent produire leurs effets s'ils n'ont pas été confirmés par la loi avant la fin du sixième mois qui suit leur publication au Moniteur belge.».

JUSTIFICATION

Comme recommandé dans l'avis du Conseil d'État, une procédure conditionnant l'enregistrement de pratiques non conventionnelles à un débat parlementaire doit être instaurée.

Zo de paritaire commissie na afloop van de vastgestelde termijn geen advies heeft verstrekt, wordt dat advies geacht te zijn uitgebracht en wordt een verslag betreffende de verschillende, in de paritaire commissie naar voren gebrachte standpunten aan de minister overgezonden.

Op grond van het door de paritaire commissie uitgebrachte advies, bepaalt de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden voor de individuele registratie van de beoefenaars.

Elke bepaling waarbij de Koning van dat advies afwijkt, moet uitdrukkelijk met redenen worden omkleed.».

VERANTWOORDING

Ter wille van de duidelijkheid werd geopteerd voor de herschrijving van het artikel waarin chronologisch alle stappen in de procedure aan bod komen, van de bepaling van de algemene voorwaarden over de registratie van een praktijk tot de individuele registratie van de beoefenaars. Bovendien wordt voortaan voorzien in termijnen die verhinderen dat blokkeringen binnen de opgerichte adviesinstanties tot gevolg zouden hebben dat de wet binnen een redelijke termijn geen effect zou kunnen sorteren.

Nr. 14 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 3bis (*nieuw*)

Een artikel 3bis invoegen, luidend als volgt:

«Art. 3bis. — De overeenkomstig de artikelen 2 en 3 uitgevaardigde koninklijke besluiten, worden, vóór zij in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt, aan de voorzitters van de Kamer en de Senaat overgezonden.

Die besluiten kunnen geen effect sorteren, zo zij niet bij de wet zijn bekrachtigd vóór het einde van de zesde maand na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.».

VERANTWOORDING

Overeenkomstig de aanbevelingen in het advies van de Raad van State moet een procedure worden ingesteld waarbij voor de registratie van niet-conventionele praktijken een besprekking in het parlement is vereist.

N° 15 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 4

Apporter les modifications suivantes :

A) dans le § 1er, remplacer les mots «créées en application de l'article 2, § 2er par les mots «créées en application de l'article 2»;

B) compléter le § 1er par ce qui suit :

«A chaque membre est adjoint un suppléant nommé dans les mêmes conditions.»;

C) compléter le § 3 par ce qui suit :

«Le secrétariat est assuré par un fonctionnaire désigné par le ministre.»;

D) compléter le § 4, alinéa 1er, par ce qui suit :

«Cette disposition n'est pas d'application en ce qui concerne l'avis relatif aux conditions générales applicables pour toute pratique non conventionnelle, visé à l'article 3, § 1er.»;

E) supprimer le § 4, alinéa 3;**F) compléter cet article par un § 5, rédigé comme suit :**

«§ 5. — La commission paritaire ne peut émettre d'avis que si plus de la moitié au moins de ses membres sont présents et moyennant l'approbation des deux tiers des membres présents.».

JUSTIFICATION

Les règles de fonctionnement et de quorum prévues à l'article 6 sont reprises dans cet article pour plus de clarté.

N° 16 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 5

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 5. — § 1er. Chaque chambre comprend au moins :

1° cinq membres effectifs et cinq membres suppléants présentés par les facultés de médecine et autorisés à exercer la médecine, parmi lesquels au moins un praticien de la médecine générale;

Nr. 15 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 4

De volgende wijzigingen aanbrengen :

A) in § 1, de woorden «in toepassing van artikel 2, § 2» vervangen door de woorden «met toepassing van artikel 2»;

B) paragraaf 1 aanvullen met de volgende bepaling :

«Aan elk lid wordt een plaatsvervanger toegevoegd die onder dezelfde voorwaarden wordt benoemd.»;

C) paragraaf 3 aanvullen met de volgende bepaling:

«Een door de minister aangewezen ambtenaar wordt belast met het secretariaat.»;

D) paragraaf 4, eerste lid, aanvullen met de volgende bepaling :

«Deze bepaling is niet van toepassing in verband met het in artikel 3, § 1, bedoelde advies betreffende de algemene voorwaarden die van toepassing zijn voor elke niet-conventionele praktijk.»;

E) in § 4, het derde lid weglaten;**F) dit artikel aanvullen met een § 5, luidend als volgt :**

«§ 5. — De commissie mag alleen advies uitbrengen als meer dan de helft van haar leden aanwezig is en op voorwaarde dat twee derde van de aanwezige leden daarmee instemt.».

VERANTWOORDING

Voor de duidelijkheid worden de in artikel 6 vastgestelde regels op het stuk van de werking en het quorum in dit artikel overgenomen.

Nr. 16 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 5

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 5. — § 1. Elke kamer bestaat uit ten minste :

1° vijf werkende leden en vijf plaatsvervangende leden die worden voorgedragen door de faculteiten geneeskunde en die ertoe gemachtigd zijn de geneeskunde te beoefenen, van wie ten minste één huisarts;

2° cinq membres effectifs et cinq membres suppléants exerçant la pratique non conventionnelle concernée présentés par une organisation professionnelle reconnue.

Faute de présentation des candidats visés à l'alinéa 1er, le Roi désigne, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les membres de la chambre.

Les membres des chambres sont nommés par le Roi pour un terme de six ans.

Chaque chambre est présidée par le président ou, en son absence, par le vice-président de la commission paritaire.

Le secrétariat est assuré par un fonctionnaire désigné par le ministre.

§ 2. En application de l'article 3, §§2 et 3 la chambre émet un projet d'avis à la commission paritaire dans les trois mois de la demande d'avis qui lui est adressée par le ministre; sur demande de la chambre concernée ce délai peut être prolongé de trois mois maximum.

Chaque chambre ne peut valablement délibérer que si plus de la moitié de ses membres sont présents. Les décisions sont prises à la majorité des deux tiers des membres présents. Le président ou, en son absence le vice-président, de la chambre a voix consultative.

§ 3. Chaque chambre élaboré les directives de bonne pratique de la pratique concernée.

Chaque chambre rend, en outre, un avis au ministre relatif, d'une part à l'organisation d'un système de peer review et, d'autre part, aux règles de déontologie.

Le Roi peut fixer, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les formalités d'exécution du présent article.».

JUSTIFICATION

La parité entre représentants des facultés de médecine et représentants des praticiens non conventionnels est ainsi instaurée; un dialogue constructif devient dès lors possible. Les règles de quorum proposées doivent garantir un fonctionnement plus souple. Les missions des chambres sont également étendues.

N° 17 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 6

Remplacer cet article par la disposition suivante :

2° vijf werkende leden en vijf plaatsvervangende leden die de betrokken niet-conventionele praktijk beoefenen en die worden voorgedragen door een erkende beroepsvereniging.

Indien de in het eerste lid bedoelde kandidaten niet worden voorgedragen, wijst de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit de leden van de kamer aan.

De leden van de kamers worden door de Koning benoemd voor een termijn van zes jaar.

Elke kamer wordt voorgezeten door de voorzitter, of in diens afwezigheid, door de ondervoorzitter van de paritaire commissie.

Een door de minister aangewezen ambtenaar is belast met het secretariaat.

§ 2. Met toepassing van artikel 3, § 2 en 3, brengt de kamer bij de paritaire commissie een ontwerp-advies uit binnen drie maanden na het door de minister aan haar gerichte verzoek om advies; die termijn kan op verzoek van de betrokken commissie met ten hoogste drie maanden worden verlengd.

Elke kamer kan alleen geldig beraadslagen en besluiten indien meer dan de helft van haar leden aanwezig is. De beslissingen worden genomen bij een meerderheid van twee derde van de aanwezige leden. De voorzitter of, indien hij afwezig is, de ondervoorzitter, heeft een raadgevende stem.

§ 3. Elke kamer stelt de richtlijnen op voor de goede beoefening van de betrokken praktijk.

Bovendien verstrekkt elke kamer aan de minister een advies over enerzijds het organiseren van een systeem van peer review, en anderzijds de regels inzake beroeps-ethiek.

De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit de nadere regels vaststellen voor de tenuitvoerlegging van dit artikel.».

VERANTWOORDING

Zodoende wordt gezorgd voor pariteit tussen de vertegenwoordigers van de faculteiten geneeskunde en die van de beoefenaars van niet-conventionele praktijken; derhalve is een opbouwende dialoog mogelijk. De voorgestelde regels inzake quorum moeten een soepeler werking waarborgen. Ook de opdrachten van de kamers worden veruimd.

Nr. 17 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 6

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 6. — Le Roi peut préciser les modalités de l'organisation et du fonctionnement de la commission paritaire et des chambres».

JUSTIFICATION

Les autres alinéas de l'article 6 deviennent inutiles compte tenu des amendements n°s 4 et 5.

N° 18 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 7

Apporter les modifications suivantes :

A) au § 1er, alinéa 3, remplacer les mots «après l'entrée en vigueur de la présente loi» par les mots «après publication au Moniteur belge des dispositions prises en vertu de l'article 3, § 3»;

B) au § 2, alinéa 1er, remplacer les mots «visées à l'article 3» par les mots «fixées en vertu de l'article 3».

JUSTIFICATION

Meilleure formulation d'un point de vue légitique.

H. BROUNS
M. DEJONGHE
TH. DETIENNE
R. LESPAGNARD
M. MINNE

N° 19 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 8

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 8. — § 1er. Tout praticien d'une pratique non conventionnelle enregistrée tient un dossier pour chacun de ses patients.

§ 2. Avant d'entamer un traitement à l'égard de son patient, tout praticien d'une pratique non conventionnelle enregistrée qui n'est pas titulaire d'un diplôme de médecine est tenu de demander au patient de produire un diagnostic récent relatif à sa plainte, établi par écrit par le médecin de son choix ou désigné par la personne légalement autorisée à consentir au nom du patient à l'acte médical. Le patient, ou la personne légalement autorisée au nom du patient à consentir à l'acte médical, qui émet en connaissance de cause et de manière non équivoque la volonté de ne

«Art. 6. — De Koning kan de nadere voorwaarden inzake organisatie en werkwijze van de paritair samengestelde commissie en van de kamers bepalen».

VERANTWOORDING

Op grond van de amendementen nrs. 4 en 5 worden artikel 6, tweede, derde en vierde lid overbodig.

Nr. 18 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 7

De volgende wijzigingen aanbrengen :

A) in § 1, derde lid, de woorden «na de inwerkingtreding van de voornoemde wet» vervangen door de woorden «na de bekendmaking, in het Belgisch Staatsblad, van de krachtens artikel 3, § 3, genomen maatregelen»;

B) in § 2, eerste lid, de woorden «bedoeld in artikel 3» vervangen door de woorden «bepaald overeenkomstig artikel 3».

VERANTWOORDING

Wetgevingstechnisch verdient deze formulering de voorkeur.

Nr. 19 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 8

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 8. — § 1. Elke beoefenaar van een geregistreerde niet-conventionele praktijk houdt voor elk van zijn patiënten een dossier bij.

§ 2. Vooraleer hij zijn patiënt begint te behandelen, is elke beoefenaar van een geregistreerde niet-conventionele praktijk die geen houder is van een diploma van geneesheer, verplicht de patiënt te vragen een recente diagnose omtrent zijn klacht over te leggen die schriftelijk werd opgesteld door een arts naar keuze of door een arts die werd aangewezen door de persoon die wettelijk gemachtigd is namens de patiënt met een medische handeling in te stemmen. De patiënt, of de persoon die wettelijk gemachtigd is om namens de patiënt in te stemmen met een medische handeling,

pas consulter un médecin de son choix préalablement au traitement par le praticien non conventionnel, confirme sa volonté par écrit.

§ 3. Tout praticien d'une pratique non conventionnelle enregistré prendra toutes les précautions pour éviter que son patient ne soit privé d'un traitement conventionnel.

A cette fin et sans préjudice de l'article 458 du Code pénal, auquel il est soumis, le praticien d'une pratique non conventionnelle et non titulaire d'un diplôme de médecine peut informer un médecin ou un autre praticien, non médecin, de pratique non conventionnelle de l'évolution de la santé de son patient et solliciter auprès d'eux des informations quant à cette évolution.

Dans l'intérêt du patient, tout médecin peut aussi solliciter de sa propre initiative des informations relatives à l'évolution de santé de son patient auprès du praticien non médecin de pratique non conventionnelle.

L'information échangée ne sera donnée que moyennant le consentement du patient ou de la personne légalement autorisée à consentir en son nom à l'acte médical.».

JUSTIFICATION

L'amendement vise à apporter des clarifications et précisions dans le contexte de l'établissement du diagnostic avant tout traitement «non conventionnel», et ce, en vue de protéger le patient et d'éviter au maximum les risques de mauvaise appréciation de sa plainte.

C'est ainsi que le «non médecin de pratique non conventionnelle» devra demander à son patient un diagnostic établi par un médecin choisi par ledit patient ou par la personne légalement autorisée à consentir en son nom à l'acte médical.

Si le praticien non médecin ne respecte pas cette obligation, il est possible d'une peine (cf amendement n° 20), sauf si le patient a clairement exprimé sa volonté de ne pas consulter un médecin dans un tel contexte (au regard des principes liés aux droits du patient).

Le respect de cette obligation n'exonère cependant pas le praticien non médecin de sa propre responsabilité. Le praticien non médecin n'a pas à partager la responsabilité du diagnostic du médecin. Par ailleurs, le praticien reste pleinement responsable quant à l'opportunité du traitement qu'il entend entreprendre.

L'amendement prévoit aussi que le praticien de pratique non conventionnelle devra prendre toutes les précautions pour éviter que le patient ne soit privé d'un traitement conventionnel dont il aurait nécessairement besoin

die met kennis van zaken en op ondubbelzinnige wijze te kennen geeft dat hij vóór de behandeling door de niet-conventionele beoefenaar, geen arts naar keuze wenst te raadplegen, bevestigt die wens schriftelijk.

§ 3. Elke beoefenaar van een geregistreerde niet-conventionele praktijk moet alle voorzorgen nemen om te voorkomen dat zijn patiënt een conventionele behandeling wordt ontzegd.

Daartoe en onverminderd de toepassing van artikel 458 van het Strafwetboek waaraan hij onderworpen is, kan de beoefenaar van een niet-conventionele praktijk die geen houder is van het diploma van geneesheer, een arts of een andere beoefenaar van een niet-conventionele praktijk die geen arts is, informatie verstrekken over de ontwikkeling van de gezondheidstoestand van zijn patiënt en bij hen informatie over die ontwikkeling inwinnen.

In het belang van zijn patiënt kan iedere arts ook op eigen initiatief bij de beoefenaar van een niet-conventionele praktijk die geen arts is, informatie over de ontwikkeling van de gezondheidstoestand van zijn patiënt inwinnen.

De uitgewisselde informatie wordt alleen verstrekt op voorwaarde dat de patiënt of de persoon die wettelijk gemachtigd is namens hem in te stemmen met een medische handeling, daarmee akkoord gaat.»

VERANTWOORDING

Het amendement strekt ertoe een aantal punten uit te klaren en te preciseren, zodat vóór elke «niet-conventionele» behandeling een diagnose wordt gesteld teneinde de belangen van de patiënt te beschermen en de risico's op een verkeerde inschatting van zijn klacht maximaal te beperken.

Zo zal de «niet-genesheer, beoefenaar van een niet-conventionele praktijk» bij zijn patiënt een diagnose moeten opvragen, opgesteld door een arts die werd aangewezen door voormalde patiënt of door de persoon die wettelijk gemachtigd is namens hem met de medische handeling in te stemmen.

Leeft de beoefenaar niet-medicus die verplichting niet na, dan kan hij worden gestraft (zie amendement nr. 20), behalve wanneer de patiënt duidelijk te kennen heeft gegeven in een dergelijke situatie (gelet op de principes die verband houden met de rechten van de patiënt) geen arts te willen raadplegen.

De naleving van die verplichting ontslaat de beoefenaar niet-genesheer evenwel niet van zijn eigen verantwoordelijkheid. Hij hoeft immers niet mee verantwoordelijk te zijn voor de diagnose van de arts. Anderzijds blijft de beoefenaar ten volle verantwoordelijk voor de wenselijkheid van de behandeling die hij wil opstarten.

Het amendement bepaalt tevens dat de beoefenaar van een niet-conventionele praktijk alle voorzorgen zal moeten nemen om te voorkomen dat de patiënt een conventionele behandeling wordt ontzegd die voor hem noodzakelijk zou

(par exemple, informer le praticien de la nécessité de passer chez un médecin, en cas de besoin).

A cette fin, l'amendement précise que les praticiens non médecins sont soumis à l'article 458 du Code pénal relatif au secret professionnel mais qu'ils pourront échanger des informations avec des médecins ou d'autres praticiens, non médecins, de pratique non conventionnelle dans l'intérêt du patient.

Les informations échangées ne pourront être communiquées que moyennant le consentement du patient et pour autant que la communication soit utile et nécessaire au regard de l'intérêt du patient.

H. BROUNS
M. DEJONGHE
R. LESPAGNARD
M. MINNE

N° 20 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 10

Compléter cet article, dont le texte actuel formera le § 1er, par un § 2, libellé comme suit :

«§ 2. Sera puni d'une amende de deux cents francs à cinq mille francs le praticien d'une pratique non conventionnelle, non titulaire d'un diplôme de médecine, qui sciemment ou par négligence, aura entamé son traitement sans diagnostic établi par un médecin selon les modalités prévues à l'article 8 de la présente loi, sauf si le patient ou la personne légalement autorisée à consentir en son nom à l'acte médical a formellement exprimé par écrit sa volonté de ne pas consulter un médecin dans ces circonstances.».

JUSTIFICATION

L'amendement vise, par l'instauration de cette infraction, à apporter une force obligatoire à la garantie de protection du patient apportée par l'amendement n° 19.

H. BROUNS
M. DEJONGHE
TH. DETIENNE
R. LESPAGNARD
M. MINNE

zijn (zo moet hij de patiënt er bijvoorbeeld op wijzen dat hij, zo nodig, een arts moet raadplegen).

Daartoe preciseert het amendement dat de beoefenaars niet-medici onderworpen zijn aan artikel 458 van het Strafwetboek betreffende het beroepsgeheim maar dat zij, in het belang van de patiënt, informatie kunnen uitwisselen met artsen of andere beoefenaars van niet-conventionele praktijken die geen arts zijn.

De uitgewisselde informatie mag alleen worden verstrekt op voorwaarde dat de patiënt daarmee akkoord gaat en dat de verstrekte informatie in het licht van het belang van de patiënt nuttig en noodzakelijk is.

Nr. 20 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 10

Dit artikel, waarvan de tekst in ontwerp § 1 wordt, aanvullen met een § 2, luidend als volgt :

«§ 2. Met een geldboete van tweehonderd tot vijfduizend frank wordt gestraft hij die een niet-conventionele praktijk beoefent zonder een diploma in de geneeskunde te hebben behaald en wetens of uit onachtzaamheid de behandeling heeft aangevat zonder dat een arts, overeenkomstig de bij artikel 8 van deze wet bepaalde voorwaarden, vooraf een diagnose heeft gesteld, tenzij de patiënt of de persoon die wettelijk gemachtigd is om in diens naam met de medische handeling in te stemmen, schriftelijk formeel te kennen heeft gegeven dat hij in die omstandigheden geen arts wenst te raadplegen».

VERANTWOORDING

Amendement nr. 19 biedt de patiënt een gegarandeerde bescherming; dit amendement strekt ertoe daaraan dwingende kracht te verlenen door terzake te voorzien in strafbaarstelling.

N° 21 DE M. BROUNS ET CONSORTS

Art. 11

**Remplacer les mots «, 10 et 11» par les mots «et
10».**

JUSTIFICATION

On ne peut pas mettre l'entrée en vigueur de l'article 11 dans l'article 11.

H. BROUNS
M. DEJONGHE
TH. DETIENNE
M. MINNE

Nr. 21 VAN DE HEER BROUNS c.s.

Art. 11

**De woorden «, 10 en 11» vervangen door de
woorden «en 10».**

VERANTWOORDING

De inwerkingtreding van artikel 11 mag niet bij datzelfde artikel 11 worden geregeld.